

SPIS TREŚCI

MAPY	13
PRZEDMOWA DO WYDANIA POLSKIEGO	17
WPROWADZENIE	37

CZĘŚĆ 1

Stopniowe wdrażanie nowej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

ROZDZIAŁ 1	53
Po Tian'anmen: jak Chinom udało się wyjść z międzynarodowej izolacji	53
Od dyplomatycznej izolacji do wznowienia reform (1989–1994) ...	54
Pekin dąży do odnowienia stosunków ze światem	55
Dwa nowe wyzwania: upadek komunizmu w Europie i demokratyzacja Tajwanu	57
Narodziny wielobiegunowego podejścia i strategii antyamerykańskiej	59
Nowe cele Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej	61
Wzrost napięć na linii Chiny–Stany Zjednoczone oraz Chiny–Zachód (1995–2001)	63
Kryzys w Cieśninie Tajwańskiej	64
Wzrost nastrojów nacjonalistycznych i nasilenie się syndromu chińskiego zagrożenia	65
Wprowadzenie w życie dyplomacji partnerstwa	70
Wybiórcze podejście do mechanizmu wielostronnego	71
Oslabienie napięć i zintegrowanie Chin z gospodarką światową ..	72
Wnioski	75

ROZDZIAŁ 2	77
Nowa polityka zagraniczna Chińskiej Republiki Ludowej: od poszukiwania harmonii do potwierdzenia mocarstwowości	77
Nowy dyskurs w polityce zagranicznej	81
Pięć zasad pokojowego współistnienia	82
Niezależność	83
Pokój i rozwój	84
Zepchnięcie na dalszy plan walki z hegemonizmem	85
Nie rzucać wyzwania Stanom Zjednoczonym... przynajmniej nie bezpośrednio	86
Od wielobiegunowości do mechanizmów wielostronnych?	87
Nowe podejście w polityce regionalnej: dyplomacja dobrosąsiedzka	89
Różnorodność i harmonia	92
Chiny i ich <i>soft power</i>	95
W stronę wielkiego i odpowiedzialnego państwa?	97
Nowy styl – bardziej kulturalny i cywilizowany	98
Debata wokół nowej drogi pokojowego wzrostu	99
Narodziny i rozwój koncepcji pokojowego wzrostu	99
Krytyka i stopniowe zniknięcie koncepcji pokojowego wzrostu	104
Od poszukiwania harmonii do potwierdzenia mocarstwowości ...	110
Wnioski	114
ROZDZIAŁ 3	117
Obecne kierunki chińskiej polityki zagranicznej	117
Zróźnicowanie zagrożeń	119
Nowe alarmistyczne tony	119
Trwała rywalizacja ze Stanami Zjednoczonymi	122
Nowa hierarchia celów i metod w dziedzinie bezpieczeństwa ...	123
Narodziny i rozwój „nowej koncepcji bezpieczeństwa”	123
„Strategiczne myślenie o bezpieczeństwie” Hu Jintao	125
Interesy narodowe i „fundamentalne interesy”	126
Wzmocnić „globalną potęgę” Chin	127
Ambitna polityka obrony i modernizacja armii	128
Cele polityki obrony	130
Przyspieszenie modernizacji armii	134
Szybki wzrost wydatków na obronę	134

Modernizacja hardware'u i software'u	137
Atuty i słabości Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej	140
W stronę nowego podejścia do bezpieczeństwa regionalnego i rozbrojenia	143
Szanghajska Organizacja Współpracy	145
Chiny i ASEAN: zamrożenie terytorialnego sporu na Morzu Południowochińskim	145
Regionalne Forum ASEAN, ASEAN+3, Szczyt Azji Wschodniej oraz Dialog w Shangri La	147
Sześciostronne rokowania w sprawie północnokoreańskiej broni atomowej	149
Nieformalne gremia do spraw bezpieczeństwa	150
Ostrożne liczenie się z rolą NATO	150
Chiny i operacje utrzymania pokoju ONZ	151
Ewolucja stanowiska Chin wobec rozbrojenia i kontroli zbrojeń	152
Rosnące znaczenie bezpieczeństwa energetycznego	156
Rządowa debata wokół bezpieczeństwa energetycznego	159
Debata strategiczno-wojskowa	161
Bezpieczeństwo ekologiczne	163
Bezpieczeństwo zdrowotne i żywnościowe	166
Bezpieczeństwo finansowe	168
Wnioski	169
ROZDZIAŁ 4	173
Najważniejsze organy decyzyjne w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	173
Kluczowa rola kierowniczych organów KPCh	174
Dominująca rola „sekretarza generalnego-prezydenta-zwierzchnika sił zbrojnych”	175
Względne osłabienie władzy CKW	176
Grupy kierownicze	180
Rola Ministerstwa Spraw Zagranicznych	184
Rosnąca rola Ministerstwa Handlu	185
Dyskretny, lecz przemożny wpływ Wydziału do spraw Kontaktów z Zagranicą KPCh	186
Funkcja organów propagandy zagranicznej	187

Rola think tanków	187
Rosnąca rola jednostek terytorialnych na płaszczyźnie międzynarodowej	190
Napięcia i sprzeczności w procesie podejmowania decyzji i realizacji polityki	193
Jaką rolę odgrywa w polityce zagranicznej opinia publiczna? Znaczenie i dwuznaczności chińskiego nacjonalizmu	196
Wnioski	197

CZĘŚĆ 2

Stosunki między Chinami a ich głównymi partnerami

ROZDZIAŁ 5	203
Chiny i Stany Zjednoczone: między konfrontacją a porozumieniem	203
Ewolucja chińskiego sposobu postrzegania amerykańskiej potęgi oraz miejsca Stanów Zjednoczonych na świecie	205
Ewolucja chińsko-amerykańskich stosunków od 2001 roku	213
Tajwan: w kierunku wspólnego chińsko-amerykańskiego zarządzania?	215
Nierozprzestrzenianie broni masowego rażenia	218
Irak	220
Korea Północna i Półwysep Koreański	222
Prawa człowieka	226
Kwestie handlowe	229
Nasilenie się rywalizacji strategiczno-wojskowej	232
Wnioski	237
 ROZDZIAŁ 6	 241
Chiny i Japonia: ważni sąsiedzi i wielcy rywale	241
Nowa debata na temat stosunków chińsko-japońskich	243
Nowe podejście do stosunków z Japonią (2002–2004)	244
Dalszy ciąg debaty w trakcie i po antyjapońskich manifestacjach 2005 roku	250
Ewolucja polityki Pekinu wobec Japonii	252
Próba odnowienia stosunków po XVI Zjeździe KPCh	252

Wpływ antyjapońskich manifestacji 2005 roku	255
... i ich granice	257
Wyznaczenie specjalnej strefy ekonomicznej	260
Kwestia Tajwanu	262
Rywalizacja potęg	264
Wnioski	266
ROZDZIAŁ 7	269
Chiny, Rosja i Azja Środkowa: między pokusą jednej Eurazji a utrzymującą się imperialną rywalizacją	269
Stosunki chińsko-rosyjskie	271
„Modelowe partnerstwo strategiczne”	272
Domysły i konflikty interesów	276
Szanghajska Organizacja Współpracy i stosunki między Chinami i Azją Środkową	281
Wpływ wydarzeń z 11 września 2001 roku	282
Racja bytu Szanghajskej Organizacji Współpracy	284
Kwestie bezpieczeństwa	285
Stabilizacja i dobrobyt	287
Współpraca energetyczna między Chinami a państwami Azji Środkowej	288
Szanghajska Organizacja Współpracy: małżeństwo z rozsądku	290
Wnioski	292
ROZDZIAŁ 8	295
Chiny i Indie: ciągła rywalizacja strategiczna	295
Czynniki „powtórnej normalizacji” chińsko-indyjskiej	296
Skala „powtórnej normalizacji”	299
Coraz liczniejsze zbieżności	299
Dialog strategiczny i wojskowy	300
Kwestia granic	301
Nowa dynamika wymiany gospodarczej i handlowej	302
Ciągła rywalizacja	303
Potencjalne zagrożenia i strategiczna rywalizacja	303
Stosunki chińsko-pakistańskie	305
Rywalizacja o sfery wpływów	306
Rywalizacja gospodarcza i ideologiczna	307

Trudne sąsiedztwo: Tybet i granice	308
Wnioski	309
ROZDZIAŁ 9	311
Chiny i Unia Europejska, czyli granice prób wielobiegunowości	311
Niezaprzeczalny rozkwit stosunków	311
Chińska polityka wobec Unii Europejskiej	314
Główne punkty sporne między Unią Europejską a Chinami	318
Kwestie polityczne i prawa człowieka	319
Kwestie strategiczne	321
Porażka prób zniesienia embarga	322
Kwestia Tajwanu	324
Kwestie ekonomiczne i handlowe	324
Kwestie globalne	327
Wnioski	328
Stosunki francusko-chińskie	330
ROZDZIAŁ 10	335
Chiny i kraje rozwijające się: między współpracą a agresywnym podbojem	335
Poszukując swego miejsca w gronie państw rozwijających się	337
Chińska Republika Ludowa – sojusznik i lider Południa	337
Wzrost pomocy udzielanej krajom Południa	340
Ostrożna ewolucja wobec kwestii utrzymania i przywrócenia pokoju	341
Rywalizacja z Tajwanem	342
Cel: zabezpieczenie źródeł dostaw niezbędnych chińskiej gospodarce	343
Główni partnerzy Chin na Bliskim Wschodzie, w Afryce i Ameryce Łacińskiej	344
Bliski Wschód	344
Iran	344
Arabia Saudyjska	346
Egipt	347
Izrael i konflikt izraelsko-palestyński	347
Turcja	348
Afryka	349
Nigeria	353
Angola	353

Sudan	354
Republika Południowej Afryki	355
Ameryka Łacińska	357
Wenezuela	357
Chile	358
Argentyna	358
Brazylia	359
Meksyk	360
Wnioski	361
PODSUMOWANIE	365
WYKAZ SKRÓTÓW	379
BIBLIOGRAFIA TEMATYCZNA	383
ANEKSY	401
INDEKS	411